

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
w Warszawie

RWA-61-3/14/JZL

Warszawa, dn. 27 czerwca 2014 r.

DECYZJA Nr RWA-8/2014

I. Na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, w toku którego zostało uprawdopodobnione, iż Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Piasecznie Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Piasecznie stosuje praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów, polegające na:

1. naruszeniu obowiązku udzielenia konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niezamieszczanie w umowach o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawieranych z konsumentami na podstawie wzorca umownego pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/2012*, wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 ze zm.), postanowień dotyczących ustaleń zawartych w zezwoleniu w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków określonych w art. 18 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
2. naruszeniu obowiązku udzielenia konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niezamieszczanie w umowach o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawieranych z konsumentami na podstawie wzorców umownych pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/2012* oraz *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../2/.../GD/...*, wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, postanowień dotyczących odpowiedzialności przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego za niedotrzymanie warunków umowy, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
3. stosowaniu w umowach o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawieranych z konsumentami na podstawie wzorca umowy pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/2012* postanowienia, które wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków uprawnia

przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne do rozwiązania umowy bez zachowania okresu wypowiedzenia, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;

4. stosowaniu w umowach o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawieranych z konsumentami na podstawie wzorca umowy pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/12* postanowienia, które wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków uprawnia przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne do rozwiązania umowy przy jednoczesnym braku określenia przesłanek rozwiązania umowy, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
5. stosowaniu w umowach o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawieranych z konsumentami na podstawie wzorca umowy pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/2012* postanowienia, które wbrew dyspozycji art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków przewiduje, że „w razie dokonywania przez Odbiorcę, bez uzgodnienia z Przedsiębiorstwem, zmian w instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej oraz zainstalowania na instalacji wewnętrznej urządzeń mających negatywny wpływ na funkcjonowanie urządzeń Przedsiębiorstwa, Przedsiębiorstwo ma prawo do natychmiastowego zaprzestania świadczenia usług”, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
6. stosowaniu w umowach o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawieranych z konsumentami na podstawie wzorca umowy pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/2012* postanowienia, które wbrew dyspozycji art. 15 ust. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków zobowiązuje odbiorcę usług do pokrycia kosztów wymiany wodomierza głównego powstałych w wyniku niezabezpieczenia go przed działaniem warunków atmosferycznych, zalaniem, zamarznięciem lub uszkodzeniami mechanicznymi oraz kosztów zainstalowania wodomierza głównego w przypadku jego utraty, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
7. stosowaniu w umowach o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawieranych z konsumentami na podstawie wzorca umowy pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/2012* postanowienia, które może być sprzeczne z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków w związku z § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określenia taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń na zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. Nr 127, poz. 886) z uwagi na fakt, iż zobowiązuje odbiorcę usług do zapłaty za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki oraz inne usługi w terminie płatności wskazanym w fakturze, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
8. stosowaniu postanowień wzorców umów wpisanych do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, poprzez zamieszczanie we wzorcach umów postanowień o treści:
 - a) „Jeżeli Odbiorca zmienił adres lub siedzibę i nie zawiadomił o tym Przedsiębiorstwa, faktury oraz inne dokumenty wysłane przez Przedsiębiorstwo uznaje się za doręczone

Odbiorcy” (Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../2/.../GD/...),

- b) „Za przekroczenie terminu płatności faktury Odbiorca będzie zobowiązany do zapłaty odsetek ustawowych za każdy dzień opóźnienia oraz do pokrycia kosztów upomnienia” (Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../2/.../GD/...),
- c) „Spory wynikłe przy realizacji Umowy rozpatrywane będą przez sądy właściwe dla siedziby Przedsiębiorstwa” (Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/2012),

co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

oraz po przyjęciu złożonego przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Piasecznie Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Piasecznie w toku postępowania zobowiązania Spółki do podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia naruszeniom poprzez zmianę wszystkich pozostających w obrocie prawnym umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków zawartych na podstawie kwestionowanych wzorców umownych poprzez wysłanie do odbiorców usług propozycji zawarcia nowych umów w oparciu o nowo opracowany wzorec umowny pt.: *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków Nr .../2/3/.../GD/...*¹ oraz aneks do ww. umowy pt.: *Aneks nr 1 do umowy o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków A1 Nr .../3/.../GD/...*

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

nakłada się na Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Piasecznie Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Piasecznie obowiązek wykonania ww. zobowiązania w terminie 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji.

II. Na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy,

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

nakłada się na Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Piasecznie Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Piasecznie obowiązek przekazania w terminie 4 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji informacji o stopniu realizacji zobowiązania nałożonego w punkcie I sentencji niniejszej decyzji poprzez:

- a. przekazanie informacji o liczbie odbiorców usług, którym przedstawiono propozycję zmiany dotychczasowych umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków poprzez zawarcie nowych umów w oparciu o nowo opracowany wzorec umowny oraz aneks;
- b. przekazanie dowodów potwierdzających przekazanie odbiorcom usług propozycji zmiany dotychczasowych umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków

¹ Z informacji uzyskanych przez Delegaturę w Warszawie wynika, że od 1 stycznia 2013 r. Spółka stosuje wzór umowy pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków Nr .../2/.../GD/...*, natomiast od 15 marca 2013 r. w związku ze zmianą składu zarządu Spółki i tym samym zmianą danych osób reprezentujących Spółkę ww. wzór przybrał nową numerację, tj. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków Nr .../3/.../GD/...*. Spółka zaznaczyła jednakże, że ww. wzorce są tożsame w treści. Na potrzeby niniejszego postępowania wzorce te są traktowane jako jeden nowo opracowany wzorec i zostały oznaczone wspólną nazwą *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków Nr .../2/3/.../GD/...*

poprzez zawarcie nowych umów w oparciu o nowo opracowany wzorzec umowny oraz aneks.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Warszawie (dalej również: Prezes UOKiK, Prezes Urzędu lub Delegatura UOKiK w Warszawie) przeprowadził postępowanie wyjaśniające (znak: RWA-400-1/12/JZ), mające na celu m.in. wstępne ustalenie, czy w związku z działalnością Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Piasecznie Sp. z o.o. z siedzibą w Piasecznie (dalej również: PWiK lub Spółka) nastąpiło naruszenie przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm., dalej również: uokik), uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. W toku tego postępowania Prezes UOKiK wezwał PWiK do przekazania wszystkich wzorców umownych stosowanych w obrocie konsumenckim, na podstawie których PWiK świadczy usługi w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków.

W odpowiedzi na wezwanie Spółka przy piśmie z dnia 7 marca 2012 r. przekazała do UOKiK wzór umowy pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/2012* (dalej również: *Umowa I*). Ponadto w toku postępowania wyjaśniającego Spółka przy piśmie z dnia 4 lutego 2013 r. przekazała do UOKiK nowo opracowany wzorzec umowy pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../2/.../GD/...* (dalej również: *Umowa II*), na podstawie którego Spółka od 1 stycznia 2013 r. zawiera z konsumentami umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków.

Analiza dokumentów i informacji zebranych w toku postępowania wyjaśniającego dała podstawę do przyjęcia, iż mogło nastąpić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, wobec czego wszczęcie postępowania w sprawie stosowania przez Spółkę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, stało się konieczne i uzasadnione. Tym samym postanowieniem z dnia 24 lutego 2014 r. Prezes UOKiK wszczął z urzędu postępowanie w związku z podejrzeniem stosowania przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Piasecznie Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Piasecznie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na:

1. naruszeniu obowiązku udzielenia konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niezamieszczanie w umowach o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawieranych z konsumentami na podstawie wzorca umownego pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/2012*, wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858 ze zm.), postanowień dotyczących ustaleń zawartych w zezwoleniu w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków określonych w art. 18 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
2. naruszeniu obowiązku udzielenia konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niezamieszczanie w umowach o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawieranych z konsumentami na podstawie wzorców

umownych pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/2012* oraz *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../2/.../GD/...*, wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, postanowień dotyczących odpowiedzialności przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego za niedotrzymanie warunków umowy, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;

3. stosowaniu w umowach o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawieranych z konsumentami na podstawie wzorca umowy pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/2012* postanowienia, które wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków uprawnia przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne do rozwiązania umowy bez zachowania okresu wypowiedzenia, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
4. stosowaniu w umowach o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawieranych z konsumentami na podstawie wzorca umowy pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/12* postanowienia, które wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków uprawnia przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne do rozwiązania umowy przy jednoczesnym braku określenia przesłanek rozwiązania umowy, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
5. stosowaniu w umowach o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawieranych z konsumentami na podstawie wzorca umowy pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/2012* postanowienia, które wbrew dyspozycji art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków przewiduje, że „w razie dokonywania przez Odbiorcę, bez uzgodnienia z Przedsiębiorstwem, zmian w instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej oraz zainstalowania na instalacji wewnętrznej urządzeń mających negatywny wpływ na funkcjonowanie urządzeń Przedsiębiorstwa, Przedsiębiorstwo ma prawo do natychmiastowego zaprzestania świadczenia usług”, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
6. stosowaniu w umowach o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawieranych z konsumentami na podstawie wzorca umowy pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/2012* postanowienia, które wbrew dyspozycji art. 15 ust. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków zobowiązuje odbiorcę usług do pokrycia kosztów wymiany wodomierza głównego powstałych w wyniku niezabezpieczenia go przed działaniem warunków atmosferycznych, zalaniem, zamarznięciem lub uszkodzeniami mechanicznymi oraz kosztów zainstalowania wodomierza głównego w przypadku jego utraty, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
7. stosowaniu w umowach o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawieranych z konsumentami na podstawie wzorca umowy pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/2012* postanowienia, które może być sprzeczne z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków w związku z § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra

Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określenia taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń na zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. Nr 127, poz. 886) z uwagi na fakt, iż zobowiązuje odbiorcę usług do zapłaty za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki oraz inne usługi w terminie płatności wskazanym w fakturze, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;

8. stosowaniu postanowień wzorców umów wpisanych do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, poprzez zamieszczanie we wzorcach umów postanowień o treści:
 - a) „Jeżeli Odbiorca zmienił adres lub siedzibę i nie zawiadomił o tym Przedsiębiorstwa, faktury oraz inne dokumenty wysłane przez Przedsiębiorstwo uznaje się za doręczone Odbiorcy” (Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../2/.../GD/...),
 - b) „Za przekroczenie terminu płatności faktury Odbiorca będzie zobowiązany do zapłaty odsetek ustawowych za każdy dzień opóźnienia oraz do pokrycia kosztów upomnienia” (Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../2/.../GD/...),
 - c) „Spory wynikłe przy realizacji Umowy rozpatrywane będą przez sądy właściwe dla siedziby Przedsiębiorstwa” (Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/2012),

co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Postanowieniem z dnia 24 lutego 2014 r. zaliczono w poczet dowodów w niniejszym postępowaniu wzorce umowne pt.: *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/2012* oraz *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../2/.../GD/...* przekazane przez Spółkę w toku postępowania wyjaśniającego (znak: RWA-400-1/12/JZ).

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania w związku z podejrzeniem stosowania przez Spółkę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, w piśmie z dnia 17 marca 2014 r., PWiK ustosunkowało się do postawionych zarzutów w następujący sposób.

W odniesieniu do zarzutu określonego w pkt I.1 sentencji niniejszej decyzji Spółka wskazała, że dotyczy on wyłącznie wzorca umowy pt.: *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/2012*, tj. *Umowy I*. Jednocześnie Spółka wskazała, że w nowym wzorcu umowy pt.: *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków Nr .../2/3/.../GD/...*, tj. *Umowy II*, wprowadzono postanowienia dotyczące przedmiotu i obszaru działalności PWiK, wymagania w zakresie jakości usług, warunki wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu wody i odprowadzaniu ścieków oraz zobowiązania do prowadzenia racjonalnej gospodarki. Spółka podniosła również, że w *Umowie II* wprowadziła odesłanie do strony internetowej, tj. www.pwikipiaseczno.pl, na której podana jest in extenso treść zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. W odniesieniu do zarzutu określonego w pkt I.2 sentencji niniejszej decyzji Spółka podniosła, że art. 6 ust. 3 pkt 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków przewidujący obowiązek zamieszczania w umowach postanowień o odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy powinien być rozumiany w ten sposób, że wpisu do umowy wymaga zmiana zasad powszechnych, a nie ich pełne

stosowanie. Spółka wskazała, że odpowiedzialność odszkodowawcza PWiK nie została w żaden sposób zmieniona w porównaniu z odpowiedzialnością ustawową i nie nastąpiło żadne jej ograniczenie - ani kwotowe, ani co do rodzaju szkody. Tym samym zdaniem PWiK odpowiedzialność przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego za każde niewykonanie umowy istnieje niezależnie od tego, czy została umieszczona wprost w umowie, czy też nie. Odnosząc się zaś do zarzutów określonych w pkt I.3 i I.4 sentencji niniejszej decyzji, Spółka wskazała, że w *Umowie II* znalazły się postanowienia o możliwości rozwiązania umowy wyłącznie za wypowiedzeniem, a także ograniczające możliwość rozwiązania umowy przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne do wymienionych w umowie konkretnych przypadków. Z kolei w odniesieniu do zarzutu określonego w pkt 5 sentencji niniejszej decyzji Spółka poinformowała, że w *Umowie II* wyeliminowano postanowienie rozszerzające katalog możliwych odcięć wody ponad miarę określoną ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. W stosunku do zarzutu określonego w pkt 6 sentencji niniejszej decyzji Spółka wskazała natomiast, że kwestionowane przez Prezesa UOKiK postanowienie zostało w *Umowie II* preredagowane i uzupełnione o określenia precyzujące odpowiedzialność odbiorcy usług poprzez odwołanie się do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Również wobec zarzutu określonego w pkt 7 sentencji niniejszej decyzji Spółka poinformowała, że postanowienia *Umowy II* zostały dostosowane do przepisów rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określenia taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń na zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków w zakresie terminu płatności faktury. W odniesieniu do zarzutu postawionego PWiK w pkt 8 sentencji niniejszej decyzji Spółka zauważyła, że obejmuje on trzy zarzuty oparte na niedozwolonych klauzulach. PWiK w pełni zgodziło się z zarzutem z pkt 8 lit. c sentencji decyzji, informując jednocześnie, że w *Umowie II* wprowadzone zostały ogólne zasady właściwości sądu. Odnosząc się do zarzutów z pkt 8 lit. a i b, Spółka stwierdziła, że wskazane w postanowieniu o wszczęciu niedozwolone klauzule nie odpowiadają postanowieniom stosowanym w umowach przez PWiK. Spółka podważyła tym samym tożsamość postanowień kwestionowanych przez Prezesa UOKiK ze wskazanymi klauzulami wpisanymi do rejestru niedozwolonych postanowień umownych.

Z informacji przekazanych przez Spółkę do UOKiK wynika, że wzór umowy pt.: *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/2012* obowiązywał w okresie od 7 października 2009 r. do 31 grudnia 2012 r., a na jego podstawie Spółka zawarła [...] umów. Nowo opracowany wzór umowy pt.: *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków Nr .../2/3/.../GD/...* obowiązuje natomiast od 1 stycznia 2013 r. i na jego podstawie Spółka zawarła [...] umów.

W toku niniejszego postępowania Spółka złożyła zobowiązanie do podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia zarzucanych jej naruszeniom. Spółka zobowiązała się do wymiany pozostających w obrocie prawnym wadliwych umów w oparciu o *Umowę II*, która eliminuje część naruszeń zarzucanych PWiK w niniejszym postępowaniu. W odniesieniu do pozostałych naruszeń Spółka przedstawiła aneks do ww. umowy pt.: *Aneks nr 1 do umowy o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków A1 Nr .../3/.../GD/...*, którego dystrybucja wraz z *Umową II* ma zapewnić całkowite wyeliminowanie zarzucanych PWiK naruszeń. Spółka zaproponowała również termin wykonania ww. zobowiązania, tj. do końca września 2014 r.

Prezes Urzędu w dniu 3 czerwca 2014 r. poinformował Spółkę o zakończeniu postępowania dowodowego oraz o możliwości zapoznania się z materiałem zgromadzonym w aktach sprawy w siedzibie Delegatury UOKiK w Warszawie, a także o prawie

wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów przed wydaniem decyzji. Spółka nie skorzystała z przysługującego jej uprawnienia do zapoznania się z materiałem dowodowym.

Prezes UOKiK ustalił następujący stan faktyczny:

Strona niniejszego postępowania, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Piasecznie Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Piasecznie, jest spółką prawa handlowego wpisaną do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy – XIV Wydział Gospodarczy KRS, pod numerem KRS 0000324880. 100% udziałów w kapitale zakładowym Spółki posiada Gmina Piaseczno. Przedmiotem działania Spółki jest m. in. pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków oraz działalność usługowa związana z gospodarką odpadami.

Spółka ma status przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r., Nr 123, poz. 858 ze zm., dalej również: u.z.z.w.). PWiK prowadzi działalność gospodarczą w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków, realizując zadania z zakresu wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, które w świetle art. 3 ust. 1 ww. ustawy są zadaniem własnym gminy. Spółka działa na terenie gminy Piaseczno.

Prezes Urzędu ustalił, że w okresie od 7 października 2009 r. do 31 grudnia 2012 r. Spółka zawierała z odbiorcami usług umowy o zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków na podstawie wzorca umowy pt.: *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/2012*. Analiza treści przedmiotowego wzorca umownego wykazała, że wzorzec ten:

- nie zawiera postanowień dotyczących ustaleń zawartych w zezwoleniu w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków określonych w art. 18 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków;
- nie zawiera postanowień dotyczących odpowiedzialności przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego za niedotrzymanie warunków umowy;
- zawiera postanowienie, zgodnie z którym „*Przedsiębiorstwo może rozwiązać Umowę bez wypowiedzenia w przypadku:*
 - a. *niedopełnienia przez Odbiorcę bądź upoważnioną przez niego osobę obowiązku dostarczenia Przedsiębiorstwu pełnej powykonawczej dokumentacji przyłącza wodociągowego lub kanalizacyjnego nieruchomości (jej części), w terminie sześciu miesięcy od daty zawarcia Umowy,*
 - b. *naruszenia przez Odbiorcę postanowień § 11 pkt 5), 6) i 12); § 12 lub § 13 Umowy,*
 - c. *niedokonania zapłaty za dostarczoną wodę lub odprowadzone ścieki przez okres trwający przez co najmniej trzy okresy obrachunkowe – postanowienie to zawarte jest w § 20 ust. 2 i 3 przedmiotowego wzorca;*
- zawiera postanowienie, zgodnie z którym „*umowa może być rozwiązana przez każdą ze stron z zachowaniem 2-miesięcznego okresu wypowiedzenia (...)*” – postanowienie to zawarte jest w § 20 ust. 1 przedmiotowego wzorca;

- zawiera postanowienie, zgodnie z którym „w razie dokonywania przez Odbiorcę, bez uzgodnienia z Przedsiębiorstwem, zmian w instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej oraz zainstalowania na instalacji wewnętrznej urządzeń mających negatywny wpływ na funkcjonowanie urządzeń Przedsiębiorstwa, Przedsiębiorstwo ma prawo do natychmiastowego zaprzestania świadczenia usług” – postanowienie to zawarte jest w § 13 przedmiotowego wzorca;
- zawiera postanowienie, zgodnie z którym „Odbiorca zobowiązuje się do pokrycia kosztów wymiany wodomierza głównego powstałych w wyniku nie zabezpieczenia go przed działaniem warunków atmosferycznych, zalaniem, zamrożeniem lub uszkodzeniami mechanicznymi oraz kosztów zainstalowania wodomierza głównego w przypadku jego utraty” – postanowienie to zawarte jest w § 11 pkt 8 przedmiotowego wzorca;
- zawiera postanowienie, które reguluje sposób i termin wzajemnych rozliczeń, zgodnie z którym „Odbiorca dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki oraz inne usługi w terminie płatności wskazanym w fakturze” – postanowienie to zawarte jest w § 18 ust. 1 przedmiotowego wzorca;
- zawiera postanowienie o treści: „Spory wynikłe przy realizacji Umowy rozpatrywane będą przez sądy właściwe dla siedziby Przedsiębiorstwa” – postanowienie to zawarte jest w § 26 przedmiotowego wzorca.

Z ustaleń Prezesa Urzędu wynika ponadto, że od 1 stycznia 2013 r. Spółka zawiera z konsumentami umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków w oparciu o nowo opracowany wzorzec umowy pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../2/3/.../GD/...*. Analiza treści ww. wzorca umownego wykazała, że wzorzec ten eliminuje część naruszeń dotyczących *Umowy I*, ale jednocześnie:

- nie zawiera postanowień dotyczących odpowiedzialności przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego za niedotrzymanie warunków umowy;
- zawiera postanowienie o treści: „Jeżeli Odbiorca zmienił adres lub siedzibę i nie zawiadomił o tym Przedsiębiorstwa, faktury oraz inne dokumenty wysłane przez Przedsiębiorstwo uznaje się za doręczone Odbiorcy” – postanowienie to zawarte jest w § 21 ust. 2 przedmiotowego wzorca;
- zawiera postanowienie o treści: „Za przekroczenie terminu płatności faktury Odbiorca będzie zobowiązany do zapłaty odsetek ustawowych za każdy dzień opóźnienia oraz do pokrycia kosztów upomnienia” – postanowienie to zawarte jest w § 20 ust. 3 przedmiotowego wzorca.

W toku niniejszego postępowania Spółka przekazała również aneks do *Umowy II* pt.: *Aneks nr 1 do umowy o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków AI Nr .../3/.../GD/...*. Analiza treści ww. aneksu wykazała, że modyfikuje on *Umowę II* w następujący sposób:

- w § 2 ust. 2 *Umowy II* wprowadza postanowienie w brzmieniu: „Treść zezwolenia stanowi załącznik do niniejszej umowy” oraz stanowi, że załącznik ten w brzmieniu podanym w aneksie stanowi integralną część umowy;
- w § 9 *Umowy II* dodaje ust. 4 w brzmieniu: „Odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania oparta jest na przepisach kodeksu cywilnego, w szczególności art. 471 k.c., zgodnie z którym podstawę odpowiedzialności stanowi brak należytej staranności przy wykonywaniu zobowiązań kontraktowych”;

- § 20 ust. 3 *Umowy II* nadaje nowe brzmienie, tj.: „*Za przekroczenie terminu płatności faktury Odbiorca będzie zobowiązany do zapłaty odsetek ustawowych za każdy dzień opóźnienia*” i tym samym eliminuje postanowienie dotyczące obciążania odbiorców usług kosztami upomnienia;
- skreśla § 21 ust. 2 *Umowy II* i tym samym eliminuje postanowienie o treści: „*Jeżeli Odbiorca zmienił adres lub siedzibę i nie zawiadomił o tym Przedsiębiorstwa, faktury oraz inne dokumenty wysłane przez Przedsiębiorstwo uznaje się za doręczone Odbiorcy*”.

Z informacji uzyskanych przez Prezesa UOKiK w toku postępowania wynika, że na podstawie wzorca umowy pt.: *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/2012* Spółka zawarła [...] umów, a w oparciu o nowo opracowany wzór umowy pt.: *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków Nr .../2/3/.../GD/...* Spółka zawarła [...] umów.

Spółka zobowiązała się zmienić pozostające w obrocie prawnym wadliwe umowy w oparciu o nowo opracowany wzorzec *Umowy II* oraz aneks do ww. umowy. Spółka wskazała także możliwy termin wykonania złożonego przez nią zobowiązania w zakresie procesu wymiany i aneksowania umów do dnia 30 września 2014 r.

Mając powyższe na uwadze Prezes UOKiK zważył, co następuje.

Przepis art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stanowi, iż *jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione – na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu lub innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania – że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego przepisu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań. Zgodnie zaś z art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w decyzji, o której mowa w art. 28 ust. 1, Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań.*

W związku z powyższym, zastosowanie w przedmiotowej sprawie art. 28 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wymaga:

- I.** uprawdopodobnienia stosowania przez Spółkę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów;
- II.** złożenia przez Spółkę zobowiązania do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia zarzucanym jej naruszeniom oraz przyjęcie ww. zobowiązania przez Prezesa UOKiK;
- III.** nałożenia na Spółkę obowiązku złożenia w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązania.

Ad I. Uprawdopodobnienie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Interes publiczny

Podstawą do rozstrzygnięcia sprawy w oparciu o przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest uprzednie zbadanie przez Prezesa UOKiK, czy w danej sprawie zagrożony został interes publicznoprawny. Stwierdzenie, że to nastąpiło, pozwala na realizację celu tej ustawy, wskazanego w art. 1 ust. 1, którym jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasad podejmowanej w interesie publicznoprawnym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Zdaniem Prezesa UOKiK, rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy są lub będą klientami skarżonej Spółki. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa UOKiK działań przewidzianych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów.

Uprawdopodobnienie naruszenia art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Zgodnie z treścią art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów *zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów*, przez które stosownie do definicji zawartej w ust. 2 tego przepisu rozumie się *godzące w zbiorowe interesy konsumentów bezprawne działania przedsiębiorcy*. Zbiorowe interesy konsumentów podlegają zatem ochronie przed wymierzonymi w nie naruszeniami, polegającymi na sprzecznych z prawem działaniach przedsiębiorców. Same przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie regulują konstrukcji bezprawności działań przedsiębiorcy. Działania te mogą okazać się bezprawne w razie ustalenia, że doszło do naruszenia przepisów innych ustaw, ale także zasad współżycia społecznego i dobrych obyczajów. Bezprawność jest taką cechą działania, która polega na jego sprzeczności z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Dla ustalenia bezprawności działania wystarczy ustalenie, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa. (por. J. Szwaja (red.): *Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, Komentarz*, Wydawnictwo CH BECK, Warszawa 2000, s. 117-118). Prezes Urzędu oceniając zachowanie Przedsiębiorcy pod kątem ewentualnego naruszenia przepisów zakazujących stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, musi stosować inne akty prawa powszechnie obowiązującego i na ich podstawie stwierdzić, czy działanie przedsiębiorcy było bezprawne. Zgodnie z art. 87 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483) źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia. Źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są na obszarze działania organów, które je ustanowiły, akty prawa miejscowego. Prezes Urzędu, oceniając zachowanie przedsiębiorcy pod kątem ewentualnego naruszenia przepisów zakazujących stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, musi stosować inne akty prawa powszechnie obowiązującego i na ich podstawie stwierdzić, czy działanie przedsiębiorcy było bezprawne.

Jak wyżej wspomniano, art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów definiuje praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jako godzące w nie bezprawne zachowanie przedsiębiorcy, natomiast w ust. 2 tegoż artykułu znajduje się przykładowe wyliczenie zachowań przedsiębiorców uważanych za naruszające zbiorowe interesy konsumentów. W otwartym katalogu zakazanych praktyk ustawodawca umieścił stosowanie postanowień wzorów umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, naruszenie przez przedsiębiorcę obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji. Aby określone zachowanie mogło zostać uznane za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, konieczne jest łączne spełnienie dwóch przesłanek, mianowicie zaistnieć musi – po pierwsze – bezprawne działanie

przedsiębiorcy, które – po drugie – narusza zbiorowe interesy konsumentów. Zbiorowy interes dotyczy nieokreślonego ogółu, a naruszenie zbiorowych interesów konsumentów może mieć miejsce, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku. Należy stwierdzić, iż przesłankami zastosowania normy wyinterpretowanej z artykułu 24 powołanej ustawy jest wykazanie: bezprawności działań przedsiębiorcy, godzenia tych działań w interes konsumenta oraz naruszania zbiorowego interesu konsumentów. Bezprawność to sprzeczność zachowania z przepisami prawa zawartymi w różnych jego gałęziach oraz z zasadami współżycia społecznego. Chodzi więc o sprzeczność z szeroko rozumianym porządkiem prawnym jako całością. Istotnym jest również fakt, iż bezprawność jest czynnikiem o charakterze obiektywnym, niezależnym od wystąpienia szkody czy od zamiaru podmiotu dopuszczającego się działań bezprawnych.

W tym miejscu wskazać należy, że podstawą świadczenia usług w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków jest umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków. W przypadku umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków minimalna treść stosunku umownego uregulowana została bezwzględnie wiążąco w przywołanej już ustawie o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Ustawa ta w rozdziale 2 określa zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Stosownie do art. 6 ust. 1 u.z.z.w. dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków odbywa się na podstawie pisemnej umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków zawartej pomiędzy przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym a odbiorcą usług. Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 1-6 u.z.z.w. umowa taka powinna zawierać w szczególności postanowienia dotyczące:

- 1) ilości i jakości świadczonych usług wodociągowych lub kanalizacyjnych,
- 2) sposobu i terminów wzajemnych rozliczeń,
- 3) praw i obowiązków stron umowy,
- 3a) warunków usuwania awarii przyłączy wodociągowych lub przyłączy kanalizacyjnych będących w posiadaniu odbiorcy usług,
- 4) procedur i warunków kontroli urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych,
- 5) ustaleń zawartych w zezwoleniu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków,
- 6) okresu obowiązywania umowy oraz odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, w tym warunków wypowiedzenia.

Ustawodawca wprowadził również zamknięty katalog przypadków, w których przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne może odciąć dostawę wody lub zamknąć przyłącze kanalizacyjne. Zgodnie bowiem z art. 8 ust. 1 u.z.z.w. ww. uprawnienie przysługuje przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu, jeżeli:

- 1) przyłącze wodociągowe lub przyłącze kanalizacyjne wykonano niezgodnie z przepisami prawa;
- 2) odbiorca usług nie uiścił należności za pełne dwa okresy obrachunkowe, następujące po dniu otrzymania upomnienia w sprawie uregulowania zaległej zapłaty;
- 3) jakość wprowadzanych ścieków nie spełnia wymogów określonych w przepisach prawa lub stwierdzono celowe uszkodzenie albo pominięcie urządzenia pomiarowego;
- 4) został stwierdzony nielegalny pobór wody lub nielegalne odprowadzanie ścieków, to jest bez zawarcia umowy, jak również przy celowo uszkodzonych albo pominiętych wodomierzach lub urządzeniach pomiarowych.

Ustawodawca określił ponadto obowiązki stron umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków w zakresie budowy przyłączy oraz urządzeń wodociągowych

i kanalizacyjnych. Zgodnie bowiem z art. 15 ust. 1 i 2 u.z.z.w. przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane zapewnić budowę urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, natomiast osoba ubiegająca się o przyłączenie do sieci zapewnia na własny koszt jedynie realizację budowy studni wodomierzowej oraz pomieszczenia do lokalizacji wodomierza głównego. Wskazać również należy, że świetle art. 15 ust. 3 u.z.z.w. koszty nabycia, zainstalowania i utrzymania wodomierza głównego ponosi przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne.

Ponadto, warunki zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków uregulowane zostały w rozporządzeniu Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określenia taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń na zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. Nr 127, poz. 886, dalej: Rozporządzenie taryfowe). Rozporządzenie taryfowe zawiera m.in. szczególną regulację dotyczącą sposobu i terminów wzajemnych rozliczeń pomiędzy przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym a odbiorcą usług. Zgodnie bowiem z § 17 ust. 1 Rozporządzenia taryfowego *„Odbiorca usług dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę lub odprowadzone ścieki w terminie określonym w fakturze, który nie może być krótszy niż 14 dni od daty jej wysłania lub dostarczenia w inny sposób.”*

Mając na uwadze powyższe, dla uznania określonego zachowania za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest łączne spełnienie następujących przesłanek:

- a) kwestionowane działanie jest działaniem przedsiębiorcy;
- b) działanie to jest bezprawne;
- c) działanie to godzi w zbiorowy interes konsumentów.

Na tym tle, w przedmiotowej sprawie Prezes UOKiK zważył, co następuje:

a) Status przedsiębiorcy

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów zawiera legalną definicję przedsiębiorcy. Zgodnie z jej art. 4 pkt 1, pod pojęciem tym należy rozumieć przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tj. Dz. U. 2013 r., poz. 672 ze zm.) a także: (a) osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną nie mającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, (b) osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu, (c) osobę fizyczną, która posiada kontrolę, w rozumieniu pkt. 4, nad co najmniej jednym przedsiębiorcą, choćby nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji, o której mowa w art. 13, (d) związek przedsiębiorców w rozumieniu pkt 2 – na potrzeby przepisów dotyczących praktyk ograniczających konkurencję oraz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Na tym tle uznać należy, iż Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Piasecznie Sp. z o.o. z siedzibą w Piasecznie jako spółka prawa handlowego stanowi przedsiębiorcę w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. PWiK prowadzi użyteczną publicznie działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług wodociągowo-kanalizacyjnych. Wobec powyższego PWiK jest przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, a tym samym także w świetle art. 4

pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Spółka może być zatem stroną postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

b) Uprawdopodobnienie bezprawności działania

Pkt I.1 sentencji decyzji: naruszenie art. 24 ust. 2 pkt 2 uokik w zw. z art. 6 ust. 3 pkt 5 u.z.z.w.

Analiza postanowień *Umowy I* stosowanej przez Spółkę doprowadziła do postawienia PWiK zarzutu bezprawnego naruszania zbiorowych interesów konsumentów polegającego na naruszeniu obowiązku udzielenia konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niezamieszczanie w umowach o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawieranych z konsumentami na podstawie wzorca umownego pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/2012*, wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, postanowień dotyczących ustaleń zawartych w zezwoleniu w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków określonych w art. 18 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

Art. 6 ust. 3 pkt 5 u.z.z.w. wymaga, aby umowa zawierała te informacje, które są przedmiotem ustaleń zawartych w zezwoleniu, o którym mowa w art. 18 u.z.z.w. Art. 18 u.z.z.w. określa natomiast jako obligatoryjne postanowienia zezwolenia w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków następujące kwestie:

- 1) oznaczenie przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, jego siedzibę i adres,
- 2) datę podjęcia działalności,
- 3) przedmiot i obszar działalności,
- 4) wymagania w zakresie jakości usług wodociągowo-kanalizacyjnych,
- 5) warunki, zakres i tryb kontroli realizacji zezwolenia i przestrzegania regulaminu, o którym mowa w art. 19 ust. 1,
- 6) warunki wprowadzania ograniczeń dostarczania wody w przypadku wystąpienia jej niedoboru,
- 7) zobowiązanie do prowadzenia przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne racjonalnej gospodarki w zakresie działalności objętej zezwoleniem,
- 8) warunki cofnięcia zezwolenia,
- 9) warunki dotyczące okoliczności, w których zezwolenie może być cofnięte bez odszkodowania.

Spośród wymienionych ustaleń, które zawarte są w zezwoleniu, *Umowa I* czyni przedmiotem swej regulacji zaledwie niektóre dane określone w pkt 1, tj. oznaczenie i siedzibę przedsiębiorstwa. Pozostałe kwestie zostały we wskazanym wzorcu pominięte, a należy uznać je za istotne z punktu widzenia wyczerpującego uregulowania treści stosunku umownego w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, skoro wymóg taki stał się przedmiotem nakazu ustawowego.

W związku z powyższym niedopełnienie obowiązku informacyjnego wynikającego z art. 6 ust. 3 pkt 5 u.z.z.w. poprzez niezamieszczenie w umowach zawieranych na podstawie *Umowy o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/2012* informacji dotyczących ustaleń zawartych w zezwoleniu przesądza o bezprawności działania PWiK.

Pkt I.2 sentencji decyzji: naruszenie art. 24 ust. 2 pkt 2 uokik w zw. z art. 6 ust. 3 pkt 6 u.z.z.w.

Przedmiotem kolejnego postawionego Spółce zarzutu jest naruszenie zbiorowych interesów konsumentów polegające na naruszeniu obowiązku udzielenia konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez nieuregulowanie w umowach o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawieranych z konsumentami na podstawie wzorców umownych pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/2012* oraz *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../2/.../GD/...*, wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, postanowień dotyczących odpowiedzialności przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego za niedotrzymanie warunków umowy.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 6 u.z.z.w. umowa powinna zawierać postanowienia dotyczące okresu jej obowiązywania oraz odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, w tym warunków wypowiedzenia. O ile wśród postanowień wzorców umownych znajdują się regulacje dotyczące okresu obowiązywania umowy, tak pominięte zostały całkowicie kwestie ewentualnej odpowiedzialności Spółki w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania przez nią zobowiązań umownych.

W świetle ustawowego nakazu uregulowania w umowie odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, w tym warunków wypowiedzenia powyższe okoliczności wskazują na naruszenie przez PWiK art. 6 ust. 3 pkt 6 u.z.z.w., co stanowi, w ocenie Prezesa Urzędu, naruszenie obowiązku udzielenia konsumentom rzetelnej prawdziwej i pełnej informacji. Tym samym uznać należy za uprawdopodobnione, że powyższe zachowanie Spółki jest działaniem bezprawnym.

Pkt I.3 sentencji decyzji: naruszenie art. 6 ust. 3 pkt 6 u.z.z.w.

Trzeci postawiony Spółce zarzut wynika z podejrzenia naruszania przez nią zbiorowych interesów konsumentów poprzez stosowanie w umowach o zaopatrzenie w wodę i umowach o odprowadzanie ścieków zawieranych z konsumentami na podstawie wzorca umowy pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/2012* postanowienia, które może być sprzeczne z art. 6 ust. 3 pkt 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków z uwagi na fakt, że uprawnia dostawcę usług do rozwiązania umowy bez zachowania okresu wypowiedzenia.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 6 u.z.z.w. umowa powinna zawierać postanowienia dotyczące okresu jej obowiązywania oraz odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, w tym warunków wypowiedzenia.

Mając na względzie cytowany powyżej przepis Ustawy należy zauważyć, że poza regulacjami dotyczącymi odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy (zob. pkt I.2 sentencji decyzji), umowa powinna określać również warunki wypowiedzenia. Z uwagi na charakter rozpatrywanych usług, które należą do usług użyteczności publicznej, jak również cel ustawy, którym jest m.in. ochrona interesu odbiorców ww. usług, uznać należy, że zgodnie z wolą racjonalnego ustawodawcy przepis art. 6 ust. 3 pkt 6 *in fine* u.z.z.w. ogranicza prawo przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego jako mocniejszej strony stosunku prawnego do wypowiedzenia umowy w każdym czasie, nakazując określenie w umowie warunków jej wypowiedzenia. Warunkami wypowiedzenia są natomiast tryb i przesłanki wypowiedzenia. W świetle tej argumentacji umowa powinna określać przypadki, w których może dojść do jej wypowiedzenia, a także okres jej wypowiedzenia rozumiany jako czas, który musi upłynąć od złożenia oświadczenia woli o wypowiedzeniu umowy do jej

rozwiązania. Tylko bowiem wcześniejsze określenie w umowie przypadków skutkujących jej wypowiedzeniem przez dostawcę usług oraz trybu wypowiedzenia może zapewnić konsumentom minimum bezpieczeństwa w zakresie świadczenia omawianych usług użyteczności publicznej.

Tymczasem zgodnie z postanowieniem zawartym w § 20 ust. 2 i 3 *Umowy o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/2012 „Przedsiębiorstwo może rozwiązać Umowę bez wypowiedzenia w przypadku:*

- a. *niedopełnienia przez Odbiorcę bądź upoważnioną przez niego osobę obowiązku dostarczenia Przedsiębiorstwu pełnej powykonawczej dokumentacji przyłącza wodociągowego lub kanalizacyjnego nieruchomości (jej części), w terminie sześciu miesięcy od daty zawarcia Umowy,*
- b. *naruszenia przez Odbiorcę postanowień § 11 pkt 5), 6) i 12); § 12 lub § 13 Umowy,*
- c. *niedokonania zapłaty za dostarczoną wodę lub odprowadzone ścieki przez okres trwający przez co najmniej trzy okresy obrachunkowe".*

Jak wynika z powołanego wyżej postanowienia, w określonych przypadkach PWiK przyznaje sobie uprawnienie do rozwiązania umowy bez zachowania okresu wypowiedzenia.

Zdaniem Prezesa Urzędu określanie w umowach zawieranych z konsumentami trybu rozwiązania umowy bez wypowiedzenia przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest sprzeczne z art. 6 ust. 3 pkt 6 u.z.z.w., bowiem nie wskazuje okresu wypowiedzenia i tym samym pozwala Spółce rozwiązać umowę w sposób natychmiastowy. Omawiane postanowienie nie zapewnia konsumentowi pewności co do ciągłości świadczonych na jego rzecz usług wodociągowo-kanalizacyjnych.

Mając na uwadze powyższe, w ocenie Prezesa Urzędu, postanowienie uprawniające dostawcę usług do rozwiązania umowy bez zachowania okresu wypowiedzenia jest sprzeczne z art. 6 ust. 3 pkt 6 u.z.z.w., co przesądza o bezprawności działania PWiK.

Pkt I.4 sentencji decyzji: naruszenie art. 6 ust. 3 pkt 6 u.z.z.w.

Czwarty postawiony Spółce zarzut wynika z podejrzenia naruszania przez nią zbiorowych interesów konsumentów poprzez stosowanie w umowach o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawieranych z konsumentami na podstawie wzorca umowy pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/12* postanowienia, które wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków uprawnia przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne do rozwiązania umowy przy jednoczesnym braku określenia przesłanek rozwiązania umowy.

W odniesieniu do art. 6 ust. 3 pkt 6 u.z.z.w., którego naruszenie zarzuca się Spółce w pkt I.4 sentencji decyzji, aktualne pozostają argumenty podniesione w uzasadnieniu do zarzutu z pkt I.3 sentencji decyzji. W świetle przedstawionej wcześniej argumentacji umowa powinna określać bowiem przypadki, w których może dojść do jej wypowiedzenia, a także okres jej wypowiedzenia rozumiany jako czas, który musi upłynąć od złożenia oświadczenia woli o wypowiedzeniu umowy do jej rozwiązania.

Tymczasem w § 20 ust. 1 *Umowy o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/12* Spółka zawarła postanowienie o treści: „*umowa może być rozwiązana przez każdą ze stron z zachowaniem 2-miesięcznego okresu wypowiedzenia (...)*”. Analiza ww. postanowienia wykazała, że nie określa ono przypadków, w jakich może dojść

do rozwiązania umowy przez Spółkę jako dostawcę usług. Omawiane postanowienie czyni zadość przepisom art. 6 ust. 3 pkt 6 u.z.z.w. wyłącznie poprzez wskazanie okresu wypowiedzenia. Tymczasem nie zostały w nim wskazane przypadki, w jakich Spółka może skorzystać z przyznanego sobie uprawnienia do rozwiązania umowy. Takie postanowienie, w ocenie Prezesa Urzędu, nie zapewnia konsumentowi pewności co do ciągłości świadczonych na jego rzecz usług wodociągowo-kanalizacyjnych, bowiem daje przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu możliwość rozwiązania umowy z dowolnej przyczyny. To zaś narusza przepis art. 6 ust. 3 pkt 6 *in fine* u.z.z.w., który ogranicza prawo przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego jako mocniejszej strony stosunku prawnego do wypowiedzenia umowy w każdym czasie, nakazując dostawcy usług określenie w umowie warunków wypowiedzenia tej umowy.

Mając na uwadze powyższe, w ocenie Prezesa Urzędu, stosowanie postanowienia uprawniającego dostawcę usług do rozwiązania umowy przy jednoczesnym braku określenia przesłanek rozwiązania tej umowy jest sprzeczne z art. 6 ust. 3 pkt 6 u.z.z.w., co przesądza o bezprawności działania PWiK.

Pkt I.5 sentencji decyzji : naruszenie art. 8 ust. 1 u.z.z.w.

Piąty postawiony Spółce zarzut wynika z podejrzenia naruszania przez nią zbiorowych interesów konsumentów poprzez stosowanie w umowach o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawieranych z konsumentami na podstawie wzorca umownego pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/2012* postanowienia, które może być sprzeczne z art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków z uwagi na fakt, że uprawnia dostawcę usług do natychmiastowego zaprzestania świadczenia usług w przypadkach innych niż przewidziane w art. 8 ust. 1 u.z.z.w.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 u.z.z.w. przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne może odciąć dostawę wody lub zamknąć przyłącze kanalizacyjne, jeżeli:

- 1) przyłącze wodociągowe lub kanalizacyjne wykonano niezgodnie z przepisami prawa;
- 2) odbiorca usług nie uiścił należności za pełne dwa okresy obrachunkowe, następujące po dniu otrzymania upomnienia w sprawie uregulowania zaległej opłaty;
- 3) jakość odprowadzanych ścieków nie spełnia wymogów określonych w przepisach prawa lub stwierdzono celowe uszkodzenie albo pominięcie urządzenia pomiarowego;
- 4) został stwierdzony nielegalny pobór wody, to jest bez zawarcia umowy, jak również przy celowo uszkodzonych albo pominiętych wodomierzach lub urządzeniach pomiarowych.

Formułując powyższy przepis, ustawodawca ustanowił zamknięty katalog przypadków wstrzymania świadczenia usług dostawy wody lub odbioru ścieków przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne.

Na tym tle wskazać należy, iż zgodnie z postanowieniem zawartym w § 13 *Umowy I* „w razie dokonywania przez Odbiorcę, bez uzgodnienia z Przedsiębiorstwem, zmian w instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej oraz zainstalowania na instalacji wewnętrznej urządzeń mających negatywny wpływ na funkcjonowanie urządzeń Przedsiębiorstwa, Przedsiębiorstwo ma prawo do natychmiastowego zaprzestania świadczenia usług”.

Jak wynika z powołanego wyżej postanowienia wzorca umownego, dokonanie przez odbiorcę bez uzgodnienia ze Spółką zmian w instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej oraz zainstalowania na instalacji wewnętrznej urządzeń mających negatywny wpływ na funkcjonowanie urządzeń Spółki skutkuje uprawnieniem dostawcy usług do zaprzestania

świadczenia usług. Tym samym wskazać należy, że Spółka przyznaje sobie prawo do odcięcia dostaw wody lub zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego w przypadkach innych niż enumeratywnie wymienione w art. 8 ust. 1 u.z.z.w.

Stąd – w ocenie Prezesa Urzędu – pozbawienie konsumentów przysługującej z mocy ustawy ochrony przed natychmiastowym zaprzestaniem świadczenia usług poprzez sprzeczne z art. 8 ust. 1 u.z.z.w. określanie w umowach zawieranych z konsumentami na podstawie wzorców umownych przypadków, w których Spółka może zaprzestać świadczenia usług, świadczy o bezprawności działania PWiK.

Pkt I.6 sentencji decyzji: naruszenie art. 15 ust. 3 u.z.z.w.

Kolejny postawiony Spółce zarzut wynika z podejrzenia naruszania przez nią zbiorowych interesów konsumentów poprzez sprzeczne z art. 15 ust. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków narzucanie odbiorcy usług obowiązku pokrycia kosztów wymiany wodomierza głównego powstałych w wyniku niezabezpieczenia go przed działaniem warunków atmosferycznych, zalaniem, zamrożeniem lub uszkodzeniami mechanicznymi oraz kosztów zainstalowania wodomierza głównego w przypadku jego utraty.

Zgodnie z art. 15 ust. 3 u.z.z.w. koszty nabycia, zainstalowania i utrzymania wodomierza głównego ponosi przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne. Oznacza to, że według bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa to na podmiocie świadczącym usługi wodociągowo-kanalizacyjne ciążyć powinny obowiązki związane z utrzymaniem wodomierza głównego.

Tymczasem w § 11 pkt 8 *Umowy I* o treści: „Odbiorca zobowiązuje się do pokrycia kosztów wymiany wodomierza głównego powstałych w wyniku nie zabezpieczenia go przed działaniem warunków atmosferycznych, zalaniem, zamrożeniem lub uszkodzeniami mechanicznymi oraz kosztów zainstalowania wodomierza głównego w przypadku jego utraty” obowiązek ten został przeniesiony na odbiorcę usług. W tym miejscu wskazać należy, że obowiązkiem odbiorcy usług w świetle art. 15 ust. 2 u.z.z.w. jest zapewnienie na własny koszt jedynie realizacji budowy studni wodomierzowej oraz pomieszczenia do lokalizacji wodomierza głównego. Tylko zatem niewykonanie lub nienależyte wykonanie tego obowiązku powinno rodzić po stronie odbiorcy usług odpowiedzialność odszkodowawczą za zniszczenie lub utratę wodomierza głównego. W ocenie Prezesa Urzędu nie można zatem ogólnie ustalić, iż w każdym przypadku odbiorca usług będzie zobowiązany do pokrycia kosztów wymiany lub zainstalowania wodomierza głównego. Arbitralne przerzucanie kosztów i obciążeń związanych z ustawowym obowiązkiem przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego na odbiorców usług – tak jak czyni to Spółka – jest sprzeczne z art. 15 ust. 3 u.z.z.w. i tym samym stanowi bezprawne działanie PWiK.

Pkt I.7 sentencji decyzji: naruszenie art. 6 ust. 3 pkt 2 u.z.z.w. w zw. z § 17 ust. 1 Rozporządzenia taryfowego

Zastrzeżenia Prezesa Urzędu wzbudziła również regulacja § 18 ust. 1 wzorca umowy pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/2012*, którego analiza doprowadziła do postawienia Spółce zarzutu naruszania zbiorowych interesów konsumentów poprzez stosowanie w umowach o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawieranych z konsumentami na podstawie ww. wzorca umownego postanowienia, które może być sprzeczne z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków w związku z § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra

Budownictwa w sprawie określenia taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń na zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków z uwagi na fakt, iż zobowiązuje odbiorcę usług do zapłaty za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki oraz inne usługi w terminie płatności wskazanym w fakturze.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 2 u.z.z.w. umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków powinna zawierać postanowienia dotyczące sposobu i terminów wzajemnych rozliczeń. Szczególną regulację w tym zakresie zawiera natomiast § 17 ust. 1 Rozporządzenia taryfowego, według którego „*Odbiorca usług dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę lub odprowadzone ścieki w terminie określonym w fakturze, który nie może być krótszy niż 14 dni od daty jej wysłania lub dostarczenia w inny sposób*”.

W przedmiotowej sprawie Spółka, wskazując jedynie w § 18 ust. 1 *Umowy I*, że „*Odbiorca dokonuje zapłaty za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki oraz inne usługi w terminie płatności wskazanym w fakturze*”, pominęła istotną część postanowienia § 17 ust. 1 Rozporządzenia taryfowego, która stanowi o minimalnej długości terminu przewidzianego na zapłatę oraz o sposobie ustalania jego biegu. Nieokreślenie we wzorcach umownych minimalnych wymogów w zakresie terminu płatności przewidzianych przepisami prawa działa na niekorzyść konsumenta. Rozwiązanie przyjęte przez Spółkę dopuszcza bowiem możliwość, iż termin zapłaty Spółka będzie określać w wystawianych przez nią rachunkach w sposób dowolny, w oderwaniu od powszechnie obowiązujących przepisów.

Taka koncepcja jest – zdaniem Prezesa Urzędu – błędna i stoi w sprzeczności z regulacją wynikającą z u.z.z.w. oraz Rozporządzenia taryfowego w zakresie prawidłowego określania sposobu i terminów wzajemnych rozliczeń, co przesądza o bezprawności działania Spółki.

Pkt I.8 sentencji decyzji: stosowanie postanowień wzorców umów wpisanych do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ k.p.c.

Prezes Urzędu postawił Spółce również zarzut stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na stosowaniu postanowień wzorców umowy, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego (dalej również: Rejestr). Należy wskazać, iż posługiwanie się postanowieniem, które zostało wpisane do Rejestru, po uznaniu go przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone, jest prawnie zakazane. Art. 479⁴³ Kodeksu postępowania cywilnego (dalej: k.p.c.) rozszerza prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. Skutek tzw. prawomocności rozszerzonej powstaje w chwili wpisania treści postanowienia wzorca umowy do Rejestru. Wpis klauzuli do wskazanego powyżej Rejestru oznacza, że jej stosowanie w jakimkolwiek wzorcu umownym jest zakazane. W tym miejscu należy podkreślić, iż dla uznania, iż klauzula wpisana do Rejestru i klauzula z nią porównywana są tożsame w treści, nie jest konieczna dokładna literalna identyczność tych postanowień. Rozbieżność użytych wyrażen, zmiana szyku zdania czy zastosowanie synonimów nie eliminuje bowiem abuzywnego charakteru ocenianego postanowienia. W wyroku z dnia 25 maja 2005 r. (sygn. akt VII Ama 46/04) Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: SOKiK) stwierdził, iż dla uznania, iż określona klauzula jest niedozwolonym postanowieniem wpisanym do Rejestru, wystarczy stwierdzenie, iż mieści się ona w hipotezie klauzuli wpisanej do Rejestru. Sąd ten podniósł, iż „*nie jest konieczna literalna zgodność porównywalnych klauzul. Głównym czynnikiem przesądzającym powinien być, zdaniem Sądu, zamiar, cel jakiemu ma służyć*

kwestionowana klauzula. Jeśli jest on zgodny z celem utworzenia klauzuli uznanej za niedozwoloną, można uznać, iż obie są tożsame”.

We wzorcu umownym pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../2/.../GD/...* Spółka zawarła postanowienie o treści: *„Jeżeli Odbiorca zmienił adres lub siedzibę i nie zawiadomił o tym Przedsiębiorstwa, faktury oraz inne dokumenty wysłane przez Przedsiębiorstwo uznaje się za doręczone Odbiorcy”.*

Zdaniem Prezesa Urzędu, postanowienie to jest zbieżne z treścią następującego postanowienia uznanego za niedozwolone wyrokiem SOKiK z dnia 1 grudnia 2010 roku (sygn. akt: XVII AmC 1789/09) i wpisanego 28 lutego 2010 roku do Rejestru prowadzonego przez Prezesa UOKiK pod numerem 2208:

„Wszelka korespondencja wysyłana jest przez Bank na wskazany przez posiadacza rachunku adres do korespondencji i uważa się ją za doręczoną po upływie 14 dni od daty jej wysłania przez Bank”.

W uzasadnieniu do przywołanego powyżej wyroku SOKiK wskazał na treść art. 61 § 1 k.c., stosownie do którego oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. W ocenie Sądu istotne jest więc zapewnienie adresatowi przesyłki możliwości zapoznania się z treścią oświadczenia, tymczasem zakwestionowana klauzula takiej możliwości konsumenta może pozbawić, bowiem skutek doręczenia jest przewidziany w każdej sytuacji wysłania przesyłki. Dodatkowo SOKiK w uzasadnieniu do omawianego wyroku podniósł, iż kwestionowane postanowienie zastrzeżone zostało jedynie na rzecz przedsiębiorcy, z wykluczeniem jego klientów. Oznacza to, że przedsiębiorca może dowolnie zmienić adres, bez ryzyka, że korespondencja jego klientów wysłana na poprzedni adres będzie skutecznie doręczona, a więc została zakłócona zasada równouprawnienia stron umowy – na korzyść kontrahenta konsumenta.

W ocenie Prezesa Urzędu zarówno klauzula wpisana do Rejestru, jak i klauzula kwestionowana w niniejszym postępowaniu, pozwalają uznać za doręczoną korespondencję skierowaną do konsumenta, pomimo braku jej faktycznego otrzymania. Wskazać należy, że postanowienie stosowane przez Spółkę we wzorcu umownym będącym przedmiotem niniejszego postępowania przewiduje nawet bardziej dotkliwe rozwiązanie niż postanowienie zawarte w Rejestrze, gdyż pozwala uznać korespondencję za doręczoną bez upływu terminu 14 dni od daty jej wysłania. Ponadto, podobnie jak klauzula wpisana do Rejestru, tak i postanowienie będące przedmiotem tego postępowania zostało zastrzeżone wyłącznie na rzecz przedsiębiorcy. Zdaniem Prezesa UOKiK powyższe okoliczności wskazują na tożsamość klauzuli uznanej prawomocnym wyrokiem SOKiK za niedozwoloną i klauzuli kwestionowanej w niniejszym postępowaniu. To z kolei świadczy o bezprawnym działaniu Spółki w tym zakresie.

We wzorcu umownym pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../2/.../GD/...*, Spółka zawarła postanowienie o treści: *„Za przekroczenie terminu płatności faktury Odbiorca będzie zobowiązany do zapłaty odsetek ustawowych za każdy dzień opóźnienia oraz do pokrycia kosztów upomnienia”.*

Zdaniem Prezesa Urzędu, postanowienie kwestionowane w niniejszym postępowaniu może być uznane za tożsame z postanowieniem uznanym za niedozwolone wyrokiem SOKiK z dnia 8 grudnia 2011 roku (sygn. akt XVII AmC 2905/11) i wpisanym do Rejestru pod numerem 4090 o treści:

„Opłata za wezwanie do zapłaty i wypowiedzenie umowy (pożyczkobiorca) - 20 zł”.

W uzasadnieniu do ww. wyroku, SOKiK uznał cytowane postanowienie za niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ §1 k.c., ponieważ pozostaje ono w sprzeczności z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumentów. Sąd wskazał, że uczciwość kontraktowa wymaga, aby konsumenci byli należycie informowani o okolicznościach ustalenia i przeznaczeniu opłat, które ponoszą. W dalszej części uzasadnienia SOKiK zauważył, że stan niedoinformowania oraz okoliczność nieprecyzyjnej regulacji dotyczącej wymaganych od konsumenta opłat (tu: za zwrot nie podjętych pism) może narażać konsumenta na ponoszenie zbytecznych kosztów (choćby niewysokich). Zdaniem SOKiK, wysokość kosztów rzeczywiście poniesionych przez przedsiębiorcę może bowiem odbiegać od uzyskanych na skutek stosowania zakwestionowanej klauzuli. Niedopuszczalna jest zaś sytuacja, w której okoliczność taka generowałaby (choćbyby minimalne) źródło dochodów przedsiębiorcy kosztem konsumentów. SOKiK zwrócił również uwagę, że obciążając konsumenta kosztami wezwań, przedsiębiorca przenosi w ten sposób na konsumenta koszty prowadzenia działalności gospodarczej. Tym samym SOKiK uznał ww. postanowienie za naruszające interesy konsumentów w sposób rażący.

Ponadto, w ocenie Prezesa UOKiK, postanowienie to należy uznać zbieżne z treścią następujących postanowień uznanych za niedozwolone:

- „§ 11 ust. 3 W przypadku nieuiszczenia przez abonenta należności wynikającej z wystawionej przez (...) faktury VAT, (...) skieruje do abonenta wezwanie do zapłaty, którego koszt przygotowania i wysłania w wysokości 10 zł netto (12 zł brutto) pokryje abonent. Koszty wezwania zostaną zapłacone wraz z należnością za usługi (...) objęte następną fakturą.” – postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem SOKiK z dnia 17 maja 2012 roku (sygn. akt: XVII AmC 1940/11) i wpisane do Rejestru pod numerem 3445;
- „Wysłanie upomnienia z tytułu nieterminowej spłaty do Kredytobiorców i innych osób będących dłużnikami Banku z tytułu zabezpieczenia: 5,00 zł” – postanowienie uznane za niedozwolone wyrokiem SOKiK z dnia 31 lipca 2012 roku (sygn. akt: XVII AmC 1940/11) i wpisane do Rejestru pod numerem 3815.

Wskazać należy, że zarówno klauzule wpisane do Rejestru, jak i klauzulę kwestionowaną w niniejszym postępowaniu, należy uznać za tożsame z uwagi na fakt, iż zobowiązują konsumenta do pokrycia kosztów upomnienia lub wezwania do zapłaty, które *de facto* stanowią koszty prowadzenia działalności gospodarczej. Zauważyć również należy, że w uzasadnieniu do przywołanego wyżej wyroku (sygn. akt XVII AmC 2905/11) SOKiK wskazał, że nie kwestionuje konkretnej wysokości pobieranej opłaty, a tylko określenie jej w sposób arbitralny, ryczałtowo, bez wskazania, co ma wpływ na określoną w kwestionowanej klauzuli wysokość opłaty za wezwanie do zapłaty. W tym miejscu należy podnieść, że kwestionowane postanowienie zawarte w *Umowie II* nie określa kwoty, jaką konsument jest zobowiązany zapłacić z tytułu upomnienia, ani też nie wskazuje, co ma wpływ na jej ustalenie. Oznacza to, że konsument, podpisując umowę o zapatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków, nie ma wiedzy co do wysokości i sposobu kalkulacji opłaty za upomnienie, a jednocześnie zobowiązany jest do jej pokrycia. Natomiast Spółce kwestionowane postanowienie zapewnia swobodę w określaniu wysokości tej opłaty. W ocenie Prezesa Urzędu ww. argumenty świadczą o tożsamości klauzuli stosowanej przez Spółkę z klauzulami wpisanymi do Rejestru i przesadzają o bezprawności działania PWiK.

We wzorcu umownym pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków Nr .../1/.../GD/2012* Spółka zawarła postanowienie o treści: „Spory wynikłe przy realizacji Umowy rozpatrywane będą przez sądy właściwe dla siedziby Przedsiębiorstwa”.

Należy wskazać, iż SOKiK wielokrotnie już stwierdzał² abuzywność postanowień umownych zawierających klauzule prorogacyjne, wskazując, iż narzucanie konsumentowi we wzorcu umownym sądu właściwego do rozstrzygnięcia spraw, które mogą w przyszłości wynikać z łączącego strony stosunku prawnego, godzi w interesy konsumenta, gdyż utrudnia mu znacznie drogę sądową.

Przykładowo, w orzeczeniu z dnia 4 czerwca 2003 r. (sygn. akt XVII AmC 60/02) SOKiK uznał za abuzywne postanowienie: „*Strony niniejszej umowy zobowiązują się do dolożenia wszelkich starań w celu polubownego rozstrzygnięcia ewentualnych sporów. Sądem właściwym do rozstrzygnięcia będzie sąd miejsca siedziby EFB*”. Postanowienie to zostało wpisane do Rejestru prowadzonego przez Prezesa Urzędu w dniu 14 sierpnia 2003 r. pod numerem 77.

Za niedozwolone SOKiK uznał też postanowienie, wpisane następnie do Rejestru pod numerem 922, o treści: „*Sądem właściwym do rozpatrywania wszystkich sporów wynikłych z umowy jest sąd siedziby Frontonu*” (wyrok SOKiK z dnia 17 sierpnia 2006 r., sygn. akt XVII AmC 100/05). W przedmiotowym wyroku Sąd uznał, iż analizowane postanowienie, wskazując jako sąd właściwy do rozstrzygnięcia kwestii spornych pomiędzy stronami umowy sąd miejscowo właściwy dla siedziby przedsiębiorcy, rodzi dla konsumenta niekorzystne konsekwencje prawne. Na skutek narzucenia konsumentowi sądu, który ma być właściwy do rozstrzygnięcia kwestii spornych między stronami umowy, konsument ma znacznie utrudnioną drogę sądową. Zapis taki niejednokrotnie zmusza go bowiem do prowadzenia sporu sądowego w odległej od jego miejsca zamieszkania miejscowości. Takie postanowienie stanowi zatem klauzulę abuzywną określoną w art. 385³ pkt 23 k.c., gdyż narzuca rozpoznanie sprawy przez sąd, który wedle ustawy nie jest miejscowo właściwy.

Chociaż zapis wzorca umownego stosowanego przez PWiK w Piasecznie nie jest literalnie identyczny z brzmieniem wskazanych wyżej klauzul wpisanych do Rejestru, to z uwagi na zbieżność treści postanowień oraz ich skutek, w ocenie Prezesa Urzędu, należy przyjąć, iż mamy do czynienia z tożsamym postanowieniem umownym. Dla uznania tożsamości postanowień umownych istotnym jest bowiem, aby rodziły one jednakowe konsekwencje prawne po stronie konsumenta będącego kontrahentem przedsiębiorcy stosującego wzorec. Wszystkie analizowane klauzule wskazują jako sąd właściwy do rozstrzygnięcia kwestii spornych pomiędzy stronami umowy sąd miejscowo właściwy dla siedziby przedsiębiorcy.

Mając na uwadze powyższe, uznać należy, że zachowanie Spółki polegające na stosowaniu postanowień wzorców umów tożsamych z postanowieniami wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, stanowi działanie bezprawne.

Reasumując, w okolicznościach przedmiotowej sprawy uprawdopodobniono zatem, że analizowane zachowania PWiK są bezprawne.

c) Uprawdopodobnienie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów

W celu uprawdopodobnienia stosowania przez Spółkę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, konieczne jest w dalszej kolejności wykazanie, że zachowania te mogą godzić w interesy konsumentów jako zbiorowości.

² Por. m. in. wyroki SOKiK o sygn. akt: XVII AmC 50/01, XVII AmC 162/05, XVII AmC 156/05, XVII AmC 60/02, XVII AmC 59/03, XVII AmC 35/01, XVII AmC 78/03, XVII AmC 119/03, XVII AmC 94/03, XVII AmC 80/03.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów określa zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów konsumentów oraz reguluje zasady i tryb przeciwdziałania praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów, co wynika z treści art. 1 ust. 1 i 2 tej ustawy. Zbiorowy interes konsumentów oznacza interes dotyczący ogółu, a naruszenie tego interesu może mieć miejsce, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku – konsumentów. O tym, czy naruszony został interes zbiorowy, nie zawsze przesądza kryterium ilościowe, ponieważ niekiedy jeden ujawniony przypadek naruszenia prawa konsumenta może być przejawem często lub nawet powszechnie stosowanej praktyki naruszającej interes zbiorowy. Do naruszenia zbiorowych interesów konsumentów konieczne jest, by działanie przedsiębiorcy zostało skierowane nie do konkretnego adresata, lecz do adresata, którego nie da się z góry oznaczyć indywidualnie. Wobec tego działanie to jest w stanie wywołać niekorzystne następstwa w odniesieniu do każdego z konsumentów (a nie jedynie wobec określonego konsumenta) i zagraża ono, przynajmniej potencjalnie, interesom każdego z członków zbiorowości konsumentów.

W ocenie Prezesa UOKiK, działania PWiK opisane w sentencji decyzji mogą naruszać interes konsumentów. Działania te polegają bowiem na wykorzystywaniu w obrocie postanowień, które pozostają w sprzeczności z przepisami u.z.z.w oraz Rozporządzenia taryfowego lub są tożsame z postanowieniami wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone. W niniejszej sprawie bez wątpienia mamy do czynienia z naruszeniem praw licznej grupy konsumentów – wszystkich konsumentów będących klientami Spółki, jak i potencjalnych zainteresowanych, którzy mogą zawrzeć z nią umowę. Działania te są zatem skierowane do z góry nieograniczonej i nieokreślonej liczby konsumentów. Oferta handlowa Spółki ma charakter ogólnie dostępny, kierowana jest bowiem do wszystkich potencjalnych klientów. Tym samym kwestionowane przez Prezesa UOKiK działania PWiK mogą naruszać interes nieograniczonej liczby konsumentów, których nie sposób zindywidualizować. Oczywistym jest zatem, że bezprawne zachowanie Spółki nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy czy indywidualny, ani też grupy takich osób, lecz narusza ono uprawnienia szerokiego kręgu nieprofesjonalnych uczestników rynku.

Powyższe wskazuje na prawdopodobieństwo naruszenia w przedmiotowej sprawie zbiorowego interesu konsumentów, przez który należy rozumieć prawo wszystkich konsumentów do ukształtowania stosunku prawnego zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, za uprawdopodobnione należy uznać, iż zawieranie przez Spółkę umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków na podstawie kwestionowanych w niniejszym postępowaniu wzorców umownych wypełnia znamiona praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 oraz art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad II. Zobowiązanie Spółki do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia zarzucanych jej naruszeniom

W toku niniejszego postępowania Spółka zobowiązała się do podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia zarzucanym jej naruszeniom poprzez zmianę wszystkich pozostających w obrocie prawnym wadliwych umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków. Spółka zobowiązała się zmienić pozostające w obrocie prawnym wadliwe umowy w oparciu o nowo opracowany wzorzec *Umowy II* oraz aneks do ww. umowy pt.: *Aneks nr 1*

do umowy o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków A1 Nr .../3/.../GD/..., który Spółka przekazała do UOKiK.

W ocenie Prezesa UOKiK stosowany przez Spółkę od 1 stycznia 2013 r. nowo opracowany wzorzec *Umowy II* eliminuje część naruszeń zarzucanych PWiK w niniejszym postępowaniu, a przekazany aneks do ww. umowy modyfikuje postanowienia *Umowy II* w ten sposób, że nie zawiera ona już żadnych naruszeń zarzucanych Spółce w niniejszym postępowaniu. Szczegółowa analiza ww. wzorca oraz aneksu wykazała, co następuje:

- w aneksie do *Umowy II* Spółka wskazuje, że zezwolenie na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków stanowi integralną część umowy;
- aneksie do *Umowy II* Spółka wprowadza postanowienie o treści: *"Odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania oparta jest na przepisach kodeksu cywilnego, w szczególności art. 471 k.c., zgodnie z którym podstawę odpowiedzialności stanowi brak należytej staranności przy wykonywaniu zobowiązań kontraktowych"*.
- w *Umowie II* Spółka wyeliminowała postanowienie o możliwości rozwiązania umowy bez zachowania okresu wypowiedzenia;
- w *Umowie II* Spółka wprowadziła w § 22 ust. 2 postanowienie określające konkretne przypadki, w których Spółka może rozwiązać umowę za wypowiedzeniem;
- w *Umowie II* Spółka wyeliminowała postanowienie rozszerzające zakres ustawowo określonych przypadków wstrzymania dostaw wody i odbioru ścieków;
- w *Umowie II* Spółka przeredagowała postanowienie dotyczące obciążenia odbiorcy usług kosztami wymiany wodomierza głównego w ten sposób, że w obecnym § 13 pkt 8 wzorca odpowiedzialność odbiorcy usług w ww. zakresie zachodzi wyłącznie wskutek niewywiązania się przez odbiorcę z obowiązków nałożonych Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie;
- w *Umowie II* § 20 został dostosowany do obowiązujących przepisów Rozporządzenia taryfowego;
- w aneksie do *Umowy II* Spółka wyeliminowała postanowienie dotyczące uznania za doręczone dokumentów przesyłanych odbiorcy usług;
- w aneksie do *Umowy II* Spółka wyeliminowała postanowienie dotyczące obciążania odbiorców usług kosztami upomnienia;
- w *Umowie II* w § 27 Spółka przeredagowała postanowienie dotyczące właściwości sądu w sposób odpowiadający obowiązującym przepisom.

Z uwagi na powyższe, w ocenie Prezesa Urzędu należy uznać, że przyjęte przez Spółkę rozwiązania są równoznaczne z podjęciem działań zmierzających do zapobieżenia uprawdopodobnionym w toku niniejszego postępowania naruszeniom art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Z tego też względu, istnieje możliwość skorzystania z instrumentu prawnego przewidzianego art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zobowiązanie Spółki ma na celu wyeliminowanie z obrotu prawnego

z udziałem konsumentów postanowień naruszających przepisy powszechnie obowiązującego prawa.

Rozważając przyjęcie złożonego przez Spółkę zobowiązania, Prezes Urzędu uwzględnił fakt, że na podstawie *Umowy I* Spółka zawarła [...] umów, a w oparciu o *Umowę II* Spółka zawarła [...] umów. Z powyższego wynika, że w obrocie prawnym w dalszym ciągu znajdują się umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków zawarte na podstawie *Umowy I*. Ponadto zauważyć należy, że stosowana od 1 stycznia 2013 r. *Umowa II* nie eliminuje wszystkich naruszeń zarzucanych Spółce w niniejszym postępowaniu. Powyższe oznacza zatem, że istnieje grupa konsumentów, którzy mają zawarte umowy na podstawie *Umowy I* i wobec tej grupy konieczna jest wymiana umów w oparciu o *Umowę II* wraz z aneksem. Natomiast wobec grupy konsumentów, z którymi Spółka zawarła już umowy w oparciu o *Umowę II*, konieczne jest ich aneksowanie w oparciu o przekazany do UOKiK aneks. Reasumując, dopiero zawarcie nowych umów w oparciu o *Umowę II* łącznie z aneksem do tej umowy wyeliminuje z obrotu prawnego wszystkie naruszenia zarzucane PWiK w niniejszym postępowaniu.

Z tego też względu oraz z uwagi na fakt, iż przedsiębiorca wprowadził już do obrotu *Umowę II*, Prezes UOKiK postanowił zobowiązać Spółkę do wymiany wszystkich pozostających w obrocie prawnym umów o zbiorowe zaopatrzenie w wodę lub zbiorowe odprowadzanie ścieków zawartych na podstawie kwestionowanych wzorców umownych poprzez wysłanie do odbiorców usług propozycji zawarcia nowych umów w oparciu o nowo opracowany wzorzec umowny pt.: *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków Nr .../2/3/.../GD/...* oraz aneks do ww. umowy pt.: *Aneks nr 1 do umowy o zaopatrzenie w wodę i/lub odprowadzanie ścieków A1 Nr .../3/.../GD/...*

Stosownie zaś do przepisu art. 28 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów „w decyzji (...) Prezes Urzędu może określić termin wykonania zobowiązań.” Mając powyższe na uwadze, Prezes Urzędu zobowiązał Spółkę do wykonania złożonego przez nią zobowiązania, o którym mowa w pkt I sentencji niniejszej decyzji w terminie 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji. Wyznaczając powyższy termin Prezes Urzędu uwzględnił propozycję Spółki (Spółka zobowiązała się do wykonania zobowiązania do dnia 30 września 2014 r.), biorąc pod uwagę możliwość przeprowadzenia przez PWiK w Piasecznie czynności, do których przedsiębiorca został zobowiązany w kontekście liczby dotychczas zawartych i pozostających w obrocie prawnym umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków. W ocenie Prezesa Urzędu, wyznaczony termin jest wystarczający do wykonania nałożonego na Spółkę zobowiązania w zakresie wymiany wadliwych umów pozostających w obrocie prawnym.

Stąd też należało orzec, jak w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.

Ad III. Zobowiązanie do złożenia sprawozdania o stopniu realizacji zobowiązania

Stosownie do art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w *decyzji (...) Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań.*

Zgodnie z powołanym przepisem Spółka została zobowiązana do przekazania w terminie 4 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji informacji o stopniu realizacji zobowiązania nałożonego w punkcie I sentencji decyzji poprzez:

- a. przekazanie informacji o liczbie odbiorców usług, którym przedstawiono propozycję zmiany dotychczasowych umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków

poprzez zawarcie nowych umów w oparciu o nowo opracowany wzorzec umowny oraz aneks;

- b. przekazanie dowodów potwierdzających przekazanie odbiorcom usług propozycji zmiany dotychczasowych umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków poprzez zawarcie nowych umów w oparciu o nowo opracowany wzorzec umowny oraz aneks.

Stąd należało orzec, jak w punkcie II sentencji niniejszej decyzji.

Pouczenie:

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od daty jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury w Warszawie.

Dyrektor
Delegatury UOKiK w Warszawie
Dorota Grudzień-Barbachowska
/podpis/

Otrzymuje: